

Quickscan natuurwetgeving

Conceptversie

Baggerwerkzaamheden peelkanalen

EA210008.005.R.01.V2.0

13 april 2022

GEONIUS

Quickscan natuurwetgeving

Conceptversie

Baggerwerkzaamheden peelkanalen
Rapportnummer EA210008.005.R.01.V2.0
13 april 2022

Opdrachtgever

Waterschap Limburg

Postbus 2207
6040CC Roermond

+31 88 130 06 00
info@geonius.nl
Postbus 1097
6160 BB Geleen

Geonius.nl

Functie	Naam	Paraaf
Ecoloog		
Ecoloog		

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Achtergrondinformatie	5
2.1	Situering onderzoekslocatie	5
2.2	Ingreep	6
3	Resultaten onderzoek	8
3.1	Methode	8
3.2	Soortenbescherming	8
3.3	Gebiedsbescherming	12
3.3.1	Natura 2000	12
3.3.2	Natuur netwerk Nederland	12
3.3.3	Houtopstanden	12
4	Effectbeoordeling en toetsing	13
4.1	Effectbeoordeling	13
4.1.1	Soortenbescherming	13
4.1.2	Gebiedsbescherming	14
4.2	Toetsing aan natuurwetgeving	14
5	Vervolgstappen	18
5.1	Soortenbescherming	18
5.2	Gebiedsbescherming	20
6	Conclusie en advies	21

Bijlagen

Bijlage 1 Wettelijk kader

1 Inleiding

Geonius Milieu B.V. heeft in opdracht van Waterschap Limburg een ecologische quickscan uitgevoerd ter plaatse van drie locaties van het Peelkanaal, bestaande uit traject Noord, een centraal deel en traject Zuid. Deze liggen aan het Peelkanaal tussen de Luitenant-generaal Bestkazerne naar het zuiden tot aan de overbrugging van de N270 over het Peelkanaal, een traject van ongeveer grofweg vijf kilometer. Bij traject noord en zuid wordt het profiel van het huidige kanaal verbreed om zo meer doorstroombmogelijkheden te bieden. In het centrale deel wordt de huidige kade opgehoogd moeten worden.

Dergelijke ingrepen kunnen leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en of beschermde gebieden en daarmee overtreding van de Wet Natuurbescherming (hierna Wnb). Zie bijlage 1 voor het wettelijk kader.

Doel van het onderzoek is om inzichtelijk maken welke beschermde natuurwaarden in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn en te beoordelen of de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect kunnen hebben op deze waarden.

In de conclusie wordt beoordeeld of de ingreep (deels) kan worden vrijgegeven, er maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding te kunnen voorkomen en of een ontheffingsaanvraag Wnb benodigd is om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Eventueel daartoe horende vervolgstappen zullen tevens toegelicht worden. Uitgangspunt hierbij is om inzichtelijk te maken onder welke condities de voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd conform de Wnb en provinciale natuur verordeningen.

Geonius Groep B.V. en de verschillende divisies zijn gecertificeerd volgens de algemene kwaliteitsnorm NEN-EN-ISO 9001:2015, NEN-EN-ISO 14001:2015, VCA**2017/6.0 en CO₂ Prestatieladder niveau 3.

2 Achtergrondinformatie

2.1 Situering onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie betreft de drie trajecten; traject noord, centrale deel en traject zuid. Deze trajecten zijn weergegeven in Figuur 2.1.

Traject noord

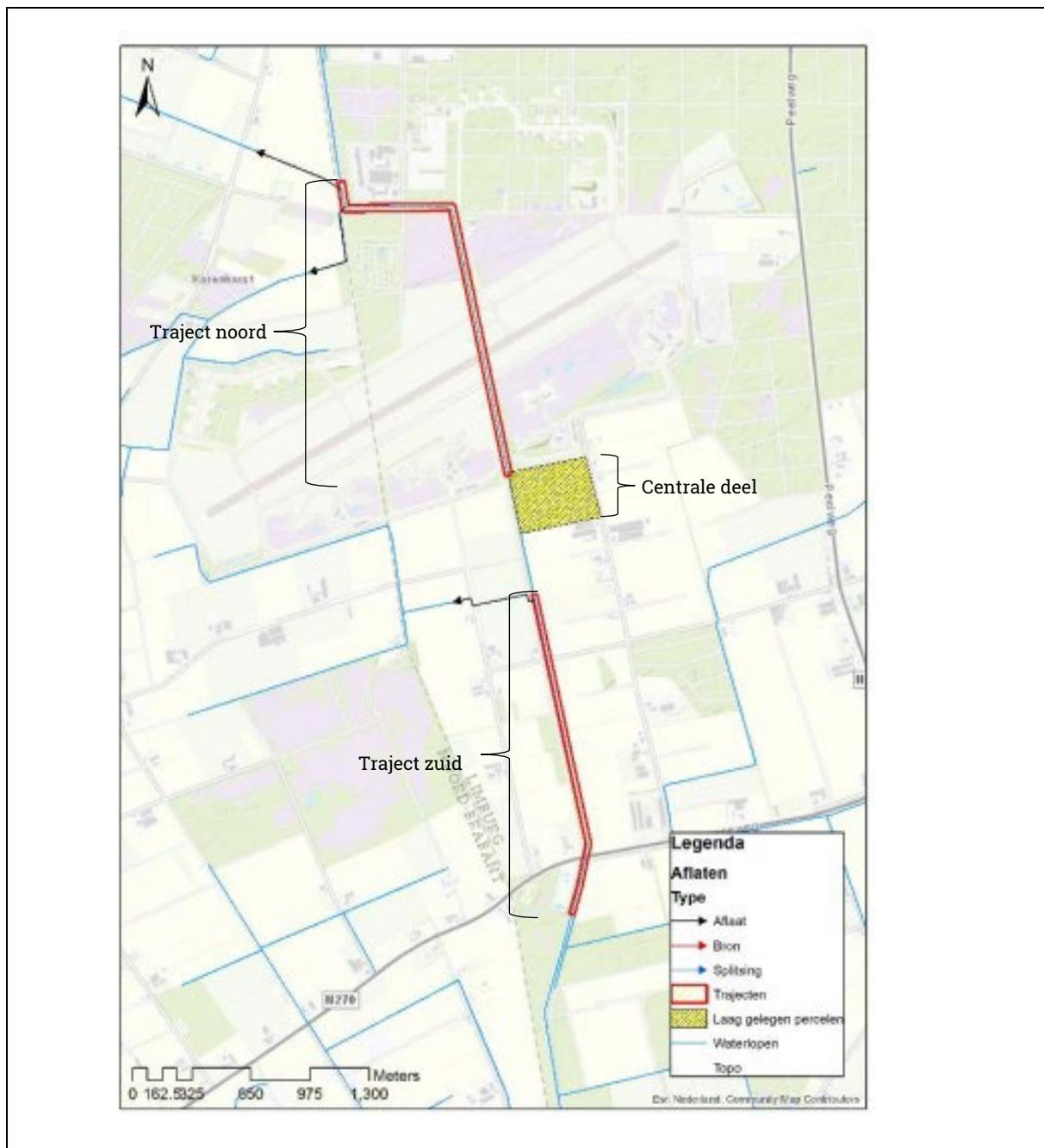
Traject noord is gelegen op het defensieterrein van de Luitenant-generaal Bestkazerne. Het aanwezige kanaal stroomt van zuid naar noord. Het profiel van het kanaal is zeer sterk dichtgeslibd. De oevers zijn relatief steil en dicht begroeid met voornamelijk varens en braam. Langs de noordelijke en oostelijke zijde van het kanaal is een onderhoud, niet verhard schouwpad aanwezig. Op diverse plekken grenst het kanaal aan een gemend bos van voornamelijk grove den, els en berk met spaarzame ondergroei van voornamelijk braam. Deze bossen scheiden in het midden van het traject de onderzoekslocatie van enkele heideterreinen. Een groot gedeelte van het traject is volledig overkluisd vanwege de onderdoorgang onder de landingsbaan. Aan de zuidoostelijke hoek van het traject grenst het traject aan een heiderestant met diverse poelen en gradiënten van natte naar droge heide. Verspreid over dit traject zijn enkele waterkeringen en kroosfilters aanwezig. Tevens liggen er langs het peelkanaal enkele (restanten van) bunkers.

Centrale deel

Het centrale deel bestaat uit het peelkanaal en het daaraan grenzende agrarisch perceel. Dit deel ligt buiten het defensieterrein. Het gebied wordt omringd door afwateringssloten die middels een kering verbonden zijn met het peelkanaal. De randen van deze sloten zijn begroeid voornamelijk met soorten als brandnetel en braam. Er zijn geen bomen aanwezig binnen dit deel. Direct aangrenzend lopen wel enkele bomenlanen parallel aan de Meerselsepeel en enkele erfscheidingen. Ten zuiden, aangrenzend aan het plangebied ligt een varkensboerderij.

Traject zuid

Traject zuid is gelegen buiten het defensieterrein. Het traject doorsnijdt een hoge rug in het landschap waardoor het profiel relatief diep en smal is. De oevers zijn relatief steil en sterk begroeid met diverse kruiden en jonge opslag van bomen. Parallel aan het kanaal loopt een verhoogde houtwal op een zandrug. Deze houtwal bestaat uit een gemend bos van grove den, eik en berk. Zijdelings sluiten middels een kering enkele afwateringssloten van de omliggende agrarische percelen aan op het kanaal. Verspreid in het traject zijn enkele waterkeringen aanwezig. Langs het peelkanaal liggen enkele (restanten van) bunkers.

Figuur 2.1: Plangebied. Rood omlijnd zijn de twee trajecten (traject noord en zuid). Geel gearceerd is het centrale deel dat middels maatregelen beschermd moet worden voor de hogere waterafvoer.

2.2 Ingreep

Op basis van de beschikbare gestelde informatie wordt uitgegaan van de volgende werkzaamheden (niet noodzakelijkerwijs in deze volgorde):

Traject noord

- Machinaal verwijderen van sediment uit watergang (baggeren)
- Machinaal verwijderen van watervegetatie uit watergang (schonen van watergang)

Centrale deel

- Ophogen kademuur parallel aan peelkanaal
- Mogelijk uitdiepen en/of verbreden bestaande afwateringsloten en peelkanaal.

Traject zuid

- Verruiming van het profiel door:
  - Rooien van vegetatie op oevers en waterkant
  - Afgraven oevers tot gewenste verruiming van profiel
  - Deels afgraven huidig sediment in kanaal

Uitgangspunten beoordeling

Als uitgangspunt is opgenomen dat de huidige bomen behouden blijven. Jonge opslag van bomen zal wel verwijderd worden. Ook wordt ervan uitgegaan dat de werkzaamheden op ieder moment in het jaar starten en gedurende het jaar uitgevoerd worden.

De exacte planning is nog niet bekend.

Door Waterschap Limburg is uitgesproken dat de werkzaamheden niet onder de gedragscode Unie van Waterschappen valt.

3 Resultaten onderzoek

In dit hoofdstuk is de methode en de resultaten per soortgroep van de quickscan beschreven en zijn de omliggende beschermde natuurgebieden in relatie tot het plangebied beschreven.

3.1 Methode

De quickscan bestaat uit een literatuurstudie en een veldbezoek. Voor de literatuurstudie is gebruik gemaakt van verspreidings-gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDF¹) en relevante verspreidingsatlassen². Hiervoor is data uit de NDF van de afgelopen tien jaar geanalyseerd (vanaf september 2011).

Het veldbezoek is uitgevoerd op 13 en 14 september 2021 door _____, ecoloog bij Geonius. Met het veldonderzoek is op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie gevormd van de mogelijk aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het plangebied (kunnen) worden aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

De weersomstandigheden gedurende beide dagen waren 18-24°C, 2 Bft. en licht bewolkt.

3.2 Soortenbescherming

Uit het bronnenonderzoek en veldbezoek blijkt dat het plangebied onderdeel kan uitmaken of uitmaakt van het leefgebied van diverse beschermde soorten. In de hiernavolgende tabel is per soort(groep) aangegeven wat de functie en verwachte voorkomen binnen het plangebied betreft. Vervolgens is per soort(groep) een verklaring opgenomen omtrent de aan- of afwezigheid binnen het plangebied. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de drie verschillende trajecten.

Tabel 3.1: Aanwezigheid en functie van plangebied voor beschermde soort(groep)en.

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
Flora	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Op basis van NDF zijn waarnemingen van ruw parelzaad bekend in de directe omgeving van alle drie trajecten. Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van overige beschermde soorten flora en biedt daarvoor geen geschikte groeiomstandigheden.</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen in het plangebied. Het veldbezoek is uitgevoerd in een voor deze soorten niet geschikte periode. Het aanwezige plangebied is geschikt als groeiplaats voor ruw parelzaad.</p>	Traject noord, midden en zuid: Aanwezigheid ruw parelzaad niet uitgesloten binnen het plangebied. Mogelijke standplaatsen binnen alle drie de trajecten.

¹ Nationale Database Flora en Fauna (NDF, 2021).

² NDF (2021). NDF Verspreidingsatlas. <http://verspreidingsatlas.nl>.

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
Vogels met een jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>In het plangebied zijn meerdere waarnemingen van beschermde vogels met een jaarrond beschermd nest bekend (NDFP). Dit betreft soorten als zwarte specht, wespandief, steenuil, sperwer, ransuil, havik en bosuil. De soorten zijn hier allen overvliegend of foeragerend waargenomen. (NDFP).</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Tijdens het veldbezoek zijn waarnemingen gedaan van sperwer en buizerd. Het betrof in beide gevallen overvliegende dieren. Binnen het plangebied is geen geschikt broedhabitat of primair leefgebied aanwezig van vogels met een jaarrond beschermd nest door het ontbreken van bomen of gebouwen met geschikte broedplaatsen. Het incidenteel voorbijkomen van deze soorten kan echter niet uitgesloten worden. Het plangebied zal tevens geschikt zijn als foerageergebied voor diverse soorten.</p> <p>De directe omgeving is wel zeer geschikt als nestgelegenheid voor deze soorten. In de houtwal en bosranden zijn geschikte broedplaatsen aanwezig.</p>	Traject noord, midden en zuid: Aanwezigheid jaarrond beschermde nesten of primair leefgebied binnen het de trajecten uitgesloten. In de directe omgeving zijn jaarrond beschermde nestplekken te verwachten.
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>In en rondom het plangebied zijn diverse waarnemingen van vogels zonder een jaarrond beschermd nest bekend. Het gaat hierbij om soorten van bosranden, bos, oevers, beken en agrarisch landschap. Hieronder vallen enkele bijzonderheden als blauwborst, draaihals, grutto, Kievit, veldleeuwerik en wielewaal (NDFP).</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn waarnemingen gedaan van diverse foeragerende vogels zonder jaarrond beschermd nest. De soorten maken daarbij gebruik van de oevers en bosranden. Broedplaatsen van soorten kunnen niet uitgesloten worden binnen het plangebied door het veelvuldig voorkomen van deze soorten. Ook de directe omgeving vormt ideaal broedbiotoop voor diverse vogelsoorten.</p>	Traject noord, midden en zuid: Aanwezigheid van algemene vogels zonder jaarrond beschermd nest zijn niet uit te sluiten binnen en direct nabij het plangebied.
Vleermuizen	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen en in een wijdere omgeving van het plangebied zijn enkel waarnemingen bekend van overwinterende gewone grootoorvleermuis in de bunkers die langs het peelkanaal aanwezig zijn (NDFP).</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Binnen het plangebied vallen geen bebouwing of bomen. Verblijfplaatsen worden hiermee niet verwacht. Er zijn wel meerdere bomenlanen en andere rechtlijnige structuren aanwezig. Tevens zal het peelkanaal zelf ook als vliegroute en foerageergebied dienen voor soorten die verblijfplaatsen hebben in de omgeving. Boomholten en voor vleermuizen geschikte bebouwing (zoals o.a. de bunkers) zijn wel in de directe omgeving aanwezig. Het is niet volledig uit te sluiten dat de overkluizing van het Peelkanaal kan functioneren als verblijfplaats voor vleermuizen.</p>	Traject noord: Verblijfplaatsen mogelijk in overkluizing Peelkanaal. Foerageergebied en vliegroutes te verwachten binnen plangebied. Traject midden en zuid: Verblijfplaatsen binnen plangebied zijn uitgesloten. Foerageergebied en

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
	<p>De hoogte tot het wateroppervlakte is relatief laag (0.5m tot 1m) variërend van de waterstand. De constructie bestaat uit aan elkaar geschakelde betonnen delen waartussen mogelijk openingen aanwezig zijn. Heel aannemelijk is dit echter niet door de fluctuerende waterstand waardoor de verblijfplaats onder water komt te staan, of de beperkte ruimte dit biedt voor vleermuizen om erin of eruit te vliegen.</p>	<p>vliegroutes te verwachten binnen plangebied. Verblijfplaatsen van vleermuizen wel aanwezig in de directe omgeving.</p>
<p>Grondgebonden zoogdieren</p>	<p><i>Bureauonderzoek</i> Binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van grondgebonden zoogdieren (NDFF). Het betreft hier waarnemingen van onder andere bever, bunzing, das en algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren als konijn, haas, egel, vos en rosse woelmuis.</p> <p><i>Veldbezoek</i> Met het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van grondgebonden zoogdieren. Wel zijn sporen aangetroffen van bever (knaagsporen) en das (prenten). In de directe omgeving zijn tevens vele wissels aanwezig. De houtwal direct aangrenzend aan het plangebied in traject zuid biedt uitstekende verblijfplaatsen voor diverse holbewonende soorten als das, konijn en vos. De bomen bieden functies voor soorten als eekhoorn. De bever zal het plangebied kunnen gebruiken als foerageergebied. Burchten zijn met de quickscan niet waargenomen. Gezien de aard van de quickscan en de activiteit van deze soort in het plangebied kunnen functies echter niet uitgesloten worden.</p>	<p>Traject noord, midden en zuid: Verblijfplaatsen van bever mogelijk in plangebied aanwezig. Verblijfplaatsen van das, bunzing, eekhoorn en algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren binnen plangebied uitgesloten. In de directe omgeving mogelijk wel aanwezig. Plangebied zal deel uitmaken van het leefgebied van in de omgeving aanwezig zijnde soorten.</p>
<p>Amfibieën</p>	<p><i>Bureauonderzoek</i> Binnen het plangebied zijn geen waarneming bekend van amfibieën. In de nabije omgeving (binnen 400m) zijn wel waarnemingen bekend van strikt beschermde soorten als heikikker en alpenwatersalamander. Tevens zijn algemene soorten als de gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker waargenomen in de directe omgeving (NDFF).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Met het veldbezoek zijn waarnemingen van amfibieën gedaan. Het betreft hier waarnemingen van poelkikker, heikikker, bastaardkikker en bruine kikker in traject noord. In traject midden en zuid zijn geen waarnemingen gedaan. Het betrof hier allen juveniele dieren. Alle drie de trajecten vormen marginaal voortplantingsbiotoop gezien de aanwezigheid van vis, snelstromend water met weinig luwtes of watervegetatie. De amfibieën vinden buiten het plangebied maar in de nabije omgeving, met name bij traject noord wel diverse poelen. Vermoedelijk zijn de juveniele dieren hiervan afkomstig. Landhabitat wordt als optimaal ingeschat voor de in de omgeving aanwezig zijnde soorten door de aanwezige ruigere vegetatie in de oevers, met uitzondering van het schouwpad. De bosrand en</p>	<p>Traject noord, midden en zuid: Primair voortplantingswater in plangebied uitgesloten. Heikikker, poelkikker en alpenwatersalamander wel aanwezig in de directe omgeving. Landhabitat van deze en algemeen aanwezige soorten is niet uit te sluiten.</p>

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
	heideterreinen grenzend aan het plangebied zijn tevens optimaal als landbiotoop voor deze soorten.	
Reptielen	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Er zijn waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis in de nabijheid van het plangebied (NDF). Het plangebied ligt daarbij ook in het verspreidingsgebied van de gladde slang.</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen. Het habitat in traject noord biedt goede leefomstandigheden voor deze soorten langs de oever en bosranden en heideterreinen. Het aanwezige habitat is op enkele plekken (grenzend aan vochtige heide met bosranden), voornamelijk hier geschikt voor deze soort. Gezien het relatief nabije voorkomen (peelgebieden) kan de aanwezigheid van deze soort niet uitgesloten worden. Verblijfplaatsen en leefgebied van levendbarende hagedis en gladde slang zijn mogelijk aanwezig in het plangebied en in de directe omgeving van traject noord. Het habitat in traject midden en zuid is niet geschikt voor deze soorten. Er is geen variëteit in vegetatie, afwisseling tussen zon- en schuilplekken. Op basis hiervan kan de aanwezigheid van reptielen in traject midden en zuid uitgesloten worden.</p>	<p>Traject noord:</p> <p>Aanwezigheid van levendbarende hagedis en gladde slang is niet uitgesloten. Mogelijk verblijfplaatsen en leefgebied aanwezig in plangebied.</p> <p>Traject midden en zuid:</p> <p>Aanwezigheid reptielen uitgesloten.</p>
Vissen	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen in of nabij (binnen 400m) van het plangebied. Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten. Enkel grote modderkruiper is in de nabijheid van het plangebied (meer dan 500m) aanwezig.</p> <p><i>Veldbezoek</i></p> <p>Met het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van strikt beschermde soorten vissen. De grote modderkruiper preferereert verlandende sloten en watergangen met veel watervegetatie. Dit habitat is niet aanwezig in het plangebied. Wel zijn er op diverse plekken kleine elementen die de grote modderkruiper kan gebruiken, als slibafzettingen of oevervegetatie. Het plangebied kan wel als verbindende route dienen tussen habitats in. Hierdoor is de aanwezigheid van grote modderkruiper niet volledig uit te sluiten. Aanwezigheid zal echter naar verwachting incidenteel zijn.</p> <p>Met het veldbezoek zijn wel diverse algemene soorten waargenomen. Deze zijn niet op soort gebracht (enkel zichtwaarneming in water). Door een recente schoning van het water is blankvoorn waargenomen tussen de vegetatie op de kant.</p>	<p>Traject noord, midden en zuid: Incidentele aanwezigheid van grote modderkruiper niet uitgesloten. Overige soorten uitgesloten.</p>
Insecten en overige ongewervelden	<p><i>Bureauonderzoek</i></p> <p>Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van het spiegeldikkopje en de beekrombout.</p> <p><i>Veldbezoek</i></p>	<p>Aanwezigheid van beekrombout niet uitgesloten. Overige soorten uitgesloten.</p>

Soortgroep	Resultaten bureauonderzoek en veldbezoek	Functies aanwezig of te verwachten
	<p>Met het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde insecten en overige ongewervelden. Het plangebied is niet geschikt als voortplantingsbiotoop voor het spiegeldikkopje. Deze soort zoekt vochtige tot natte grazige ruigten bij beekbegeleidende broekbossen hakhoutbossen en hoogveengebieden waarbij het waterpeil vaak op of boven het maaiveld staat. Betreffende beekrombout is het plangebied geschikt. Deze soort zoekt ondiepe, traag stromende plaatsen waar veel slib of zand aanwezig is. Dit is op enkele plaatsen aanwezig. De beekrombout kan het plangebied gebruiken als voortplantingsplek en leefgebied.</p> <p>Overige soorten zijn uitgesloten. Deze soorten stellen strenge eisen aan hun leefgebied zoals dood rottend hout, wateroppervlaktes met een goede waterkwaliteit en bepaalde waardplanten in een verder geschikte omgeving. Het plangebied biedt deze omstandigheden niet.</p>	

3.3 Gebiedsbescherming

3.3.1 Natura 2000

De ingreep is geheel locatie gebonden en vindt plaats uitsluitend binnen het plangebied. Het plangebied ligt niet in beschermde gebieden volgens de Wet Natuurbescherming onderdeel gebieden (Natura 2000). Het meest nabij gelegen Natura 2000 gebied, Deurnsche en Mariapeel, ligt op grofweg een halve kilometer afstand van het plangebied. Een effect door depositie van stikstof door uitstoot in de nieuwe gebruiksfase kan volledig op voorhand worden uitgesloten. Het plangebied verandert niet van functie en zal alleen een hogere waterafvoer, wanneer noodzakelijk moeten kunnen voorzien als onderdeel van de anti verdrogingsmaatregelen van de nabij gelegen natuurgebieden.

3.3.2 Natuur netwerk Nederland

Het plangebied maakt deel uit van het Natuur netwerk Nederland (hierna NNN). Traject zuid, het centrale deel en het zuidelijke deel van traject noord maken deel uit van de bronsgroene landschapszone van provincie Limburg. Het meest noordwestelijke deel van traject noord maakt deel uit van de goudgroene landschapszone van provincie Limburg.

3.3.3 Houtopstanden

Er worden voor de werkzaamheden geen bomen gekapt. Gevolgen ten aanzien van houtopstanden zijn daarmee uitgesloten.

4 Effectbeoordeling en toetsing

De volgende hoofdstukken zijn opgesteld op basis van wat hiervoor is beschreven onder doel, werkzaamheden en planning. Wijzigingen in planning, fasering, uitvoermethode of geheel nieuwe activiteiten in afwijking van dit rapport, dienen vooraf getoetst te worden door de ecooloog. Deze kunnen immers ook (nieuwe) negatieve effecten hebben op de mogelijk aanwezige flora en fauna. Ecologische onderzoeken en te treffen maatregelen zijn gebonden aan specifieke perioden voor uitvoering. Om ongewenste uitloop te voorkomen, is het daarom noodzakelijk om wijzigingen zo vroeg mogelijk in beeld te brengen en te communiceren met de ecooloog.

4.1 Effectbeoordeling

4.1.1 Soortenbescherming

In de onderstaande Tabel 4.1 is per soortgroep voor de mogelijk aanwezige soorten aangegeven of er negatieve effecten op kunnen treden door de voorgenomen ingreep.

Tabel 4.1: Effecten per soortgroep als gevolg van de ingreep.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing noodzakelijk?
Flora – ruw pazelzaad	Vernietiging van standplaats door verplaatsingen van mens en machine en graafwerkzaamheden.	Ja
Vogels zonder een jaarrond beschermd nest – diverse soorten	Doden en verstoren van dieren en vernietiging en verstoring van nesten door rooien van struweel en werkzaamheden in broedseizoen.	Ja
Vogels met een jaarrond beschermd nest – diverse soorten	Verstoren van dieren en verstoring van nesten in de nabijheid van het plangebied door werkzaamheden in het broedseizoen.	Ja
Vleermuizen – diverse soorten	Verstoren van dieren door werkzaamheden rondom verblijfplaatsen in bomen en bunkers gedurende gevoelige perioden.	Ja
Grondgebonden zoogdieren – diverse soorten	Doden en verstoren van dieren en verstoring van verblijfplaatsen in de directe omgeving door rooien van struweelwerkzaamheden in actieve en kwetsbare seizoenen.	Ja*
Amfibieën – diverse soorten	Doden en verstoren van dieren door rooien van struweel en werkzaamheden.	Ja, ten aanzien van de alpenwatersalamander, heikikker en poelkikker*
Reptielen – levendbarende hagedis en gladde slang	Doden en verstoren van dieren door rooien van struweel en werkzaamheden.	Ja
Vissen – grote modderkruiper	Doden en verstoren van dieren door baggerwerkzaamheden en verbreden van stroomprofiel.	Ja

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing noodzakelijk?
Insecten en overige ongewervelden - beekrombout	Doden en verstoren van dieren en voortplantingsplaatsen door baggerwerkzaamheden en verbreden stroomprofiel.	Ja

*Provincie Limburg hanteert een vrijstelling voor een aantal in het plangebied mogelijk aanwezige soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Zie hiervoor bijlage 1. Deze soorten worden niet in de toetsing meegenomen. Desondanks geldt wel de zorgplicht voor deze en alle andere soorten.

4.1.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Een stikstofdepositie tijdens de werkzaamheden (realisatiefase) op het nabijgelegen Natura-2000 gebied Deurnsche en Mariapeel is niet uit te sluiten. Voor effecten ten gevolge van de realisatiefase is een vrijstelling van kracht op basis van de sinds 1 juli 2021 van kracht geworden Wet stikstofreductie en natuurverbetering.

Effecten ten gevolge van de ingebruikname fase zijn wel uit te sluiten. Het plangebied verandert niet van functie en zal alleen een hogere waterafvoer, wanneer noodzakelijk moeten voorzien. Vervolgstappen zijn daarmee niet aan de orde.

NNN

De werkzaamheden vinden plaats in een NNN zone. Hoewel de werkzaamheden naar verwachting een beperkte invloed zullen hebben zijn effecten niet volledig uit te sluiten. Een nadere toetsing en beoordeling is hiervoor noodzakelijk.

Houtopstanden

Ten aanzien van houtopstanden treden er geen effecten op door de werkzaamheden. Vervolgstappen zijn daarmee niet aan de orde.

4.2 Toetsing aan natuurwetgeving

Zoals gebleken uit de effectbeoordeling kunnen er mogelijk negatieve effecten optreden voor de soorten ten gevolge van de ingreep. Deze negatieve effecten resulteren mogelijk in een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb soortenbescherming. In dit hoofdstuk is de ingreep getoetst in de (mogelijk) aanwezige soorten.

In de onderstaande Tabel 4.2 wordt inzichtelijk gemaakt tot welke beschermingscategorie de (mogelijk) aanwezige soorten toe behoren. Per beschermingscategorie worden de effecten op deze soorten in daaropvolgende tabellen 4.3, 4.4 en 4.5 getoetst aan de Wnb. Met deze toetsing wordt geen rekening gehouden met eventuele maatregelen die deze effecten verzachten.

Tabel 4.2: Beschermingscategorie van de mogelijk aanwezige soorten.

Soort/soortgroep	Beschermingscategorie
Flora – ruw pazelzaad	Andere soorten zonder vrijstelling Art. 3.10 van de Wnb
Vogels zonder een jaarrond beschermd nest – diverse soorten	Vogelrichtlijnsoorten – Artikel 3.1 van de Wnb

Soort/soortgroep	Beschermingscategorie
Vogels met een jaarrond beschermd nest – diverse soorten	Vogelrichtlijnsoorten – Artikel 3.1 van de Wnb
Vleermuizen – diverse soorten	Habitatrichtlijnsoorten – Artikel 3.5 van de Wnb
Grondgebonden zoogdieren – diverse soorten	Habitatrichtlijnsoorten – Artikel 3.5 van de Wnb (bever) Andere soorten zonder vrijstelling Art. 3.10 van de Wnb (overige soorten)
Amfibieën – diverse soorten	Habitatrichtlijnsoorten – Artikel 3.5 van de Wnb (heikikker en poelkikker) Andere soorten zonder vrijstelling Art. 3.10 van de Wnb (alpenwatersalamander)
Reptielen – levendbarende hagedis en gladde slang	Habitatrichtlijnsoorten – Artikel 3.5 van de Wnb (gladde slang) Andere soorten zonder vrijstelling Art. 3.10 van de Wnb (levendbarende hagedis)
Vissen – grote modderkruiper	Andere soorten zonder vrijstelling Art. 3.10 van de Wnb
Insecten en overige ongewervelden - beekrombout	Andere soorten zonder vrijstelling Art. 3.10 van de Wnb

Tabel 4.3: Overzicht van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Vogelrichtlijn (Art. 3.1 Wnb).

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	X	X	-	X	Door werkzaamheden uit te voeren en struweel te rooien binnen het broedseizoen kunnen dieren gedood worden en nesten beschadigd en vernietigd worden. Verstoring is naar verwachting kleinschalig maar effecten hiervan op de staat van instandhouding kunnen op basis van de quickscan niet uitgesloten worden. Bomen blijven aanwezig waarmee leefgebied grotendeels wel intact blijft.
Broedvogels met een jaarrond beschermd nest	X	X	-	X	Door werkzaamheden uit te voeren binnen verstoringsafstand van broedplaatsen van deze soorten kan de broedplaats tijdelijk ongeschikt raken. Als dit binnen het broedseizoen gebeurt worden nesten ongeschikt en kunnen eventuele aanwezige jongen sterven. Verstoring is naar verwachting kleinschalig maar effecten hiervan op de staat van instandhouding kunnen op basis van de quickscan niet uitgesloten worden.
Toelichting verbodsbepalingen					
Het is verboden om:					
Lid 1	: te doden of te vangen				
Lid 2	: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen				
Lid 3	: eieren te rapen en deze onder zich te hebben				
Lid 4	: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding				
Lid 5	: het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.				

Tabel 4.4: Overzicht van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn (Art. 3.5 Wnb).

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van
Vleermuizen	-	X	-	-	-	Werkzaamheden tussen zonsondergang en -opkomst. Werkzaamheden in de nabijheid van eventuele aanwezige verblijfplaatsen in gebouwen of bomen.
Bever	X	X	-	X	-	Werkzaamheden in het water en oever in actieve seizoenen. Verblijfplaatsen worden mogelijk vernietigd.
Heikikker en poelkikker	X	X	-	X	-	Werkzaamheden in oevers en ruigte waarbij dieren gedood kunnen worden, door trillingen en werkzaamheden verstoord kunnen worden. Mogelijke voortplantingsplaatsen in oever worden tevens vernietigd.
Gladde slang	X	X	-	X	-	Werkzaamheden in oever waarbij dieren gedood kunnen worden, door trillingen en werkzaamheden verstoord kunnen worden. Mogelijke voortplantingsplaatsen in oever worden tevens vernietigd.

Toelichting verbodsbepalingen

Het is verboden om:

Lid 1 : opzettelijk te doden of te vangen

Lid 2 : opzettelijk te verstoren

Lid 3 : eieren van de dieren opzettelijk te vernielen of te rapen

Lid 4 : voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen

Lid 5 : opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Tabel 4.5: Overzicht van overtredingen van de verbodsbepalingen van de Andere soorten (Art. 3.10 lid 1 Wnb).

Soort	Lid 1a	Lid 1b	Lid 1c	Als gevolg van
Grondgebonden zoogdieren	X	X	-	Werkzaamheden nabij een burcht kunnen leiden tot beschadiging hiervan. Hierbij kunnen mogelijk ook dieren omkomen door instorten of in paniek vluchtende dieren.
Alpenwatersalamander	X	X	-	Dieren in oever van het kanaal (landbiotoop) kunnen door werkzaamheden mogelijk gedood worden. Hiermee verliezen ze hun rustplaatsen.
Levendbarende hagedis	X	X	-	Dieren in oever van het kanaal kunnen door werkzaamheden mogelijk gedood worden. Hiermee verliezen ze hun rustplaatsen.
Grote modderkruiper	X	-	-	Mogelijk worden incidenteel aanwezige dieren gedood.
Beekrombout	X	X	-	Dieren in wateroever van het kanaal kunnen door werkzaamheden mogelijk gedood worden. Zandbanken raken verloren door baggerwerkzaamheden.
Das en eekhoorn	-	X	-	Mogelijk nabij gelegen verblijfplaatsen kunnen verstoord raken. Hierdoor kan de verblijfplaats niet functioneel worden.
Toelichting verbodsbepalingen				
Het is verboden om:				
Lid 1a	: opzettelijk te doden of te vangen			
Lid 1b	: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen			
Lid 1c	: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen			

5 Vervolgstappen

5.1 Soortenbescherming

Uit de voorgaande hoofdstukken is gebleken dat er door de ingreep negatieve effecten optreden door de (mogelijk) aanwezige soorten. Deze negatieve effecten leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen Wnb. Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om deze negatieve effecten, en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen Wnb te voorkomen of zo veel als mogelijk te beperken of te vermijden. Echter, in enkele gevallen zijn mitigerende maatregelen niet afdoende om de negatieve effecten volledig te voorkomen. In een dergelijk geval is nader onderzoek noodzakelijk naar de aanwezigheid van de betreffende soort.

Is de beschermde soort aanwezig en zijn negatieve effecten niet volledig te mitigeren, dan is een ontheffing Wnb noodzakelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden die deze negatieve effecten veroorzaken. Dit betreft in tijd vaak langdurige trajecten waarmee in de planning rekening mee gehouden dient te worden.

In de onderstaande paragrafen wordt per soortgroep uitgewerkt welke vervolgstappen noodzakelijk zijn. Tevens is in tabel 5.1 is een samenvatting hiervan gegeven waarbij per locatie inzichtelijk wordt of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om de negatieve effecten te voorkomen en/ of dat nader onderzoek noodzakelijk is.

Alle mitigerende maatregelen dienen vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol (EWP). Dit EWP dient ter borging en controle dat de werkzaamheden conform deze maatregelen uitgevoerd worden.

5.1.1 Vogels met jaarrond beschermd nest

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregel: Werk buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van februari t/m augustus) zodat verstoring naar de directe omgeving op broedende vogels volledig te voorkomen is.

Doel mitigerende maatregel: Voorkomen van overtreding van Artikel 3.1 lid 1, lid 2 en lid 4.

5.1.2 Vogels zonder jaarrond beschermd nest

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregel: Werk buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van februari t/m augustus) zodat verstoring naar de directe omgeving op broedende vogels volledig te voorkomen is. Is het werken buiten deze tijdsperiode niet mogelijk, begin de werkzaamheden dan voorafgaand aan het broedseizoen waarmee door de verstoring van al aanwezige personeel voorkomen wordt dan broedvogels hier beginnen met broeden.

Doel mitigerende maatregel: Voorkomen van overtreding van Artikel 3.1 lid 1, lid 2 en lid 4.

5.1.3 Vleermuizen

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregel: Werk buiten de kwetsbare periode van vleermuizen die de nabij gelegen bunkers en boomholten gebruiken (oktober t/m april) zodat verstoring van overwinterende vleermuizen voorkomen wordt.

Doel mitigerende maatregel: Voorkomen van overtreding van Art. 3.5 lid 2

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregel: Voer werkzaamheden enkel uit tussen zonsopkomst en -ondergang. Maak tevens geen gebruik van verlichting.

Doel mitigerende maatregel: Voorkomen van overtreding van Artikel 3.5 lid 2.

5.1.4 Grondgebonden zoogdieren

Das, eekhoorn en bever

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregelen: Geen mitigerende maatregelen op basis van quickscan voor te schrijven. Nader onderzoek, in het beginsel een schouw van de locaties om verblijfplaatsen van das en bever vast te kunnen leggen in en rondom deze locaties is noodzakelijk. Op basis hiervan wordt inzichtelijk of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en of een ontheffing Wnb noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Doel mitigerende maatregel: Nader te bepalen.

Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregel: Werk in één richting niet naar het water toe en stapvoets zodat aanwezige dieren tijdig uit het plangebied kunnen vluchten. Rijd op locatie, en op onverharde wegen stapvoets.

Doel mitigerende maatregel: Zorgplicht

5.1.5 Flora

Ruw parelzaad

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregel: Geen mitigerende maatregelen op basis van quickscan voor te schrijven. Nader onderzoek is noodzakelijk om aanwezigheid vast te stellen. Op basis hiervan wordt inzichtelijk of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en of een ontheffing Wnb noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Doel mitigerende maatregel: Nader te bepalen.

5.1.6 Reptielen

Gladde slang en levendbarende hagedis

Locatie: Traject noord.

Omschrijving mitigerende maatregel: Geen mitigerende maatregelen op basis van quickscan voor te schrijven. Nader onderzoek is noodzakelijk om aanwezigheid vast te stellen. Op basis hiervan wordt inzichtelijk of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en of een ontheffing Wnb noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Doel mitigerende maatregel: Nader te bepalen.

5.1.7 Amfibieën

Heikikker, poelkikker, alpenwatersalamander

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregel: Geen mitigerende maatregelen op basis van quickscan voor te schrijven. Nader onderzoek is noodzakelijk om aanwezigheid vast te stellen. Op basis hiervan wordt inzichtelijk of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en of een ontheffing Wnb noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Doel mitigerende maatregel: Nader te bepalen.

5.1.8 Vissen

Grote modderkruiper

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregel: Geen mitigerende maatregelen op basis van quickscan voor te schrijven. Nader onderzoek is noodzakelijk om aanwezigheid vast te stellen. Op basis hiervan wordt inzichtelijk of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en of een ontheffing Wnb noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Doel mitigerende maatregel: Nader te bepalen.

5.1.9 Ongewervelden

Beekrombout

Locatie: Traject noord, centrale deel en traject zuid.

Omschrijving mitigerende maatregel: Geen mitigerende maatregelen op basis van quickscan voor te schrijven. Nader onderzoek is noodzakelijk om aanwezigheid vast te stellen. Op basis hiervan wordt inzichtelijk of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en of een ontheffing Wnb noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Doel mitigerende maatregel: Nader te bepalen.

Tabel 5.1 Samenvatting benodigde vervolgstappen per locatie en soortgroep.

Deelgebied	Soortgroepen								
	Vogels met jaar rond beschermd nest	Vogels zonder jaar rond beschermd nest	Vleermuizen	Grondgebonden zoogdieren	Flora	Reptielen	Amfibieën	Vissen	Ongewervelden
Traject noord	Mitigatie en EWP	Mitigatie en EWP	Mitigatie en EWP	Nader onderzoek bever, eekhoorn en das	Nader onderzoek ruw parelzaad	Nader onderzoek levend-barende hagedis en gladde slang	Nader onderzoek heikikker, poelkikker en alpenwater salamander	Nader onderzoek grote modderkruiper	Nader onderzoek beekrombout
Centrale deel	Mitigatie en EWP	Mitigatie en EWP	Mitigatie en EWP	Nader onderzoek bever, eekhoorn en das	Nader onderzoek ruw parelzaad	Geen	Nader onderzoek heikikker, poelkikker en alpenwater salamander	Nader onderzoek grote modderkruiper	Nader onderzoek beekrombout
Traject zuid	Mitigatie en EWP	Mitigatie en EWP	Mitigatie en EWP	Nader onderzoek bever, eekhoorn en das	Nader onderzoek ruw parelzaad	Geen	Nader onderzoek heikikker, poelkikker en alpenwater salamander	Nader onderzoek grote modderkruiper	Nader onderzoek beekrombout

5.2 Gebiedsbescherming

Ten aanzien van gebiedsbescherming dient de volgende vervolgstap genomen te worden:

- Toetsing van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN binnen het plangebied. Mogelijk dient er omtrent deze bevindingen afstemming plaats te vinden met de provincie als zijnde het bevoegde gezag.

6 Conclusie en advies

Geonius Milieu B.V. heeft in opdracht van Waterschap Limburg een ecologische quickscan uitgevoerd ter plaatse van drie locaties van het Peelkanaal, bestaande uit traject Noord, een centraal deel en traject Zuid

Uit de quickscan is gebleken dat het plangebied functies biedt voor de volgende beschermde soorten:

- Broedvogels zonder een jaarrond beschermd nest
- Broedvogels met een jaarrond beschermd nest
- Gebouw- en boombewonende vleermuizen
- Das, bever, eekhoorn en andere algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren
- Alpenwatersalamander, heikikker, poelkikker en andere algemeen voorkomende amfibieën
- Levendbarende hagedis en gladde slang
- Grote modderkruiper
- Beekrombout

Door de voorgenomen ingreep leidt dit tot negatieve effecten en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb. Het is noodzakelijk deze negatieve effecten zoveel als mogelijk te voorkomen en daarmee mogelijk de overtreding van de verbodsbepalingen Wnb te voorkomen. Voor de soortgroepen vogels met en zonder jaarrond beschermde nesten en vleermuizen zijn effecten op alle locaties op voorhand te voorkomen middels mitigerende maatregelen. Voor de overige mogelijk aanwezige soortgroepen zijn negatieve effecten niet op alle locaties op voorhand te voorkomen. Op deze locaties is nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort(en) noodzakelijk. Dit nader onderzoek dient conform de geldende protocollen uitgevoerd te worden en loopt daarmee grofweg van april t/m oktober.

Hiervoor zijn de volgende vervolgstappen noodzakelijk:

- Voor locaties waar mitigerende maatregelen afdoende zijn dienen deze maatregelen vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol (EWP). Werkzaamheden dienen conform dit EWP worden uitgevoerd.
- Opstellen en uitvoeren van nader onderzoek. Inspanning hiervoor wordt afgestemd op de concretiseringslag van de ingreep.

Aan de hand van de resultaten van het nader onderzoek zal blijken of een ontheffing Wnb noodzakelijk is. Dit is noodzakelijk wanneer soorten aanwezig zijn en het niet op voorhand mogelijk is de effecten te voorkomen.

Ten aanzien van gebiedsbescherming dient voor het NNN een toetsing van de voorgenomen ingreep gemaakt te worden waarbij gekeken wordt of deze een effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Mogelijk dient er omtrent deze bevindingen afstemming plaats te vinden met de provincie.

Bijlagen

Bijlage 1 Wettelijk kader

Toetsingskader

De Wet natuurbescherming (Wnb) is per 1 januari 2017 van kracht. Deze wet regelt de bescherming van soorten, Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Verder is per provincie het Natuur Netwerk Nederland beschermd door middel van een provinciale verordening. In onderstaande paragrafen wordt het wettelijke kader per thema kort uiteengezet.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming is sinds 1 januari 2017 van kracht en dient als vervanger van de vroegere Flora en Faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. De *zorgplicht* en *Hoofdstuk 3* van voorgenoemde wet behandelen de soortenbescherming binnen Nederland, waaronder zowel plant- als diersoorten vallen. Voorheen was de rijksoverheid het bevoegd gezag, echter is dit sinds de invoering van de Wet Natuurbescherming gedelegeerd naar de provincies.

De zorgplicht is vermeld onder artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. In de zorgplicht wordt de intrinsieke waarde van alle in het wild levende plant- en diersoorten beschermd. Dit is onafhankelijk van de beschermde status van het dier en geeft een basisbescherming voor soorten. In de praktijk betekent de zorgplicht dat eenieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, met hun directe leefomgeving, wanneer in het landschap ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden.

Hoofdstuk 3 van de betreffende wet gaat specifiek in op beschermde soorten. In dit hoofdstuk bestaan drie verschillende beschermingsregimes:

- Artikelen 3.1 t/m 3.4: Vogelsoorten beschermd conform de Europese Vogelrichtlijn.
- Artikelen 3.5 t/m 3.9: Flora- en faunasoorten beschermd conform de Europese Habitatrichtlijn, Bijlage I/II uit het Bonn Verdrag en Bijlage 1 uit het Bern Verdrag.
- Artikelen 3.10 Nationaal beschermde soorten vermeld in onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming.

Elk van deze regimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en eisen om vrijstelling of ontheffing te verlenen. De verbodsbepalingen zijn te vinden in onderstaand overzicht:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Figuur: Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Normaliter kan een project of bestemmingsplan geen doorgang vinden wanneer verbodsbepalingen worden overtreden. Echter bestaan een aantal uitzonderingen, waarop verbodsbepalingen niet van toepassing zijn:

- Vrijstelling geldt op basis van een provinciale verordening.
- Gewerkt wordt met een goedgekeurde (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) RVO gedragscode.
- Ontheffing kan worden verleend.

Vrijstelling

Provincies zijn bevoegd af te wijken van de vermelde beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. De provincie verleent vrijstelling door de betreffende soort op te nemen in de provinciale verordening. Bij vrijstelling dient gekeken te worden of de 'staat van instandhouding' van de betreffende soort niet in gevaar komt. Vrijstelling geldt met name voor een aantal algemeen en beschermende voorkomende soorten, waaronder verscheidene knaagdieren, egels, vossen en konijnen. Indien een soort op deze vrijstellingslijst komt te staan, hoeft bij een nieuwe project of bestemmingsplan niet getoetst te worden aan de verbodsbepalingen.

RVO Gedragscode

Voor diverse (reguliere) activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen kan vrijstelling van toetsing aan een initiatiefnemer worden verleend. Hiervoor dient een initiatiefnemer te handelen conform een gedragscode die is goedgekeurd door de RVO. Het gaat hierbij om onder andere handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. In een dergelijk document wordt beschreven dat zorgvuldig gewerkt dient te worden, zodat geen schade aan beschermde plant- en diersoorten veroorzaakt wordt.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Tot slot kan een initiatiefnemer bij de provincie een ontheffing voor soortenbescherming aanvragen om af te wijken van verbodsbepalingen. Om een ontheffing te kunnen krijgen, dient aan de volgende criteria te worden voldaan:

- Geen andere bevredigende oplossing is mogelijk voor de handeling.
- Het project/plan voldoet aan één van de in de wet genoemde belangen.
- De ingreep/handeling resulteert niet in een verslechtering van de 'staat van instandhouding' van de betreffende soort.

Gebiedsbescherming

Om natuurgebieden op Europese schaal te beschermen, is door de Europese Commissie in 1979 de Vogelrichtlijn en in 1992 de Habitatrictlijn ingevoerd. Vanuit beide richtlijnen is gebiedsbescherming een belangrijke component. Vanuit de Vogelrichtlijn dien(d)en door de lidstaten beschermde leefgebieden voor vogelsoorten aangewezen te worden. Voor de Habitatrictlijn geldt dit voor alle andere (bedreigde) plant- en diersoorten.

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming behandelt de bescherming van circa 160 Natura 2000-gebieden in Nederland. Voorheen was de rijksoverheid bevoegd gezag, echter is dit sinds de invoering van voorgenoemde wet gedelegeerd naar de provincies. (Ruimtelijke) Ontwikkelingen en nieuwe bestemmingsplannen hebben mogelijk een negatief (significant) effect op de instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura 2000-gebieden.

Indien dit de verwachting is dient een zogenoemde natuurtoets te worden uitgevoerd om de effecten van de geplande ontwikkelingen in kaart te brengen. Wanneer uit een dergelijke voortoets volgt dat negatieve (significante) effecten niet zijn uit te sluiten, dient aanvullend een verslechteringstoets en/of een passende beoordeling gedaan te worden.

Verslechteringstoets

Een verslechteringstoets wordt uitgevoerd wanneer vanwege de ingreep negatieve effecten zijn te verwachten, die niet significant zijn. In dit onderzoek wordt bekeken welke negatieve effecten kunnen optreden en wat voor impact deze hebben op de kwaliteit van een Natura 2000-gebied. Verder dient aangetoond te worden met welke mitigerende maatregelen de negatieve effecten worden weggenomen of verminderd. Tevens wordt beoordeeld of alsnog een vergunning noodzakelijk is.

Passende beoordeling

Als negatief significante effecten niet zijn uit te sluiten dient een passende beoordeling gedaan te worden. Deze beoordeling dient aan te tonen of de geplande ingrepen resulteren in significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Hierbij wordt nader ingegaan op verschillende habitattypen en doelsoorten van een betreffend gebied. Tevens wordt onderzocht welke mitigerende maatregelen nodig zijn om de effecten weg te nemen. Als deze niet zijn weg te nemen kan een vergunning niet verleend worden, tenzij een ADC-toets uitgevoerd kan worden.

ADC-toets

Bij een ADC-toets dient naar een aantal zaken gekeken te worden. Allereerst dient aangetoond te worden dat geen (A)lternatieven voor de ontwikkeling van toepassing zijn. Daarnaast moet een ontwikkeling voldoen aan

(D)wingende redenen van groot openbaar belang. Als laatste dient te worden aangetoond dat het mogelijk is om negatieve effecten te (C)ompenseren voor het aangetaste Natura 2000-gebied.

Houtkap

In hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming is bepaald dat Nederlandse bossen beschermd dienen te worden, inhoudende dat niet zonder geldige reden bosareaal gekapt mag worden. Het betreft houtopstanden die voldoen aan de volgende criteria:

- Boomopstanden van > 10 are.
- Rijbeplanting van > 20 bomen.
- Het bosareaal dient zich te bevinden buiten de bebouwde kom.

In de praktijk betekent dit dat wanneer bomen gekapt worden, of een bomenbestand gekapt wordt, hiervoor een melding bij de provincie gedaan dient te worden. Verder geldt een herplantplicht waarvoor geldt dat herplant op hetzelfde perceel gerealiseerd dient te worden of ergens anders. De concrete uitwerking van deze regels verschilt per provincie.

Behalve dat op provinciaal niveau wordt toegezien op de kap van bomenbestanden, wordt op gemeentelijk niveau ook toegezien op de kap van monumentale bomen en/of houtopstanden. Afhankelijk van de gemeente wordt per project gekeken hoe hiermee wordt omgegaan.

Bescherming NNN

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genaamd, bestaat sinds 1990. De rijksoverheid heeft dit netwerk via het Natuurbeleidsplan (1990) en de Nota Ruimte (2005) gerealiseerd. Destijds is dit systeem in het leven geroepen om een samenhangend natuurnetwerk te creëren, van hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen, ter bevordering van de Nederlandse natuur. Momenteel bestaat het NNN uit Natura 2000-gebieden, de vroegere natuurmonumenten en natuurgebieden met een andere status. Deze gebieden zijn onderling verbonden middels ecologische verbindingszones om de migratie van plant- en diersoorten te bevorderen.

Het beleid, beheer en bescherming van deze gebieden ligt sinds 2014 bij de provincies. Provincies verschillen in benadering hoe zij met deze gebieden omgaan; vastgelegd in provinciale (omgevings-) verordeningen. In de praktijk dient voor elk project of bestemmingsplan in en nabij het NNN bepaald te worden wat voor effecten dit kan hebben. Indien negatieve effecten zijn te verwachten geldt het 'Nee, tenzij-principe'. Dit principe geeft aan dat de wezenlijke kenmerken/waarden van een dergelijk gebied niet (significant) mogen worden aangetast. Indien dit toch plaatsvindt, dient middels mitigerende maatregelen en/of een compensatiemaatregelen de schade te worden weggenomen.

Geonius.nl

Geonius is een middelgroot interdisciplinair ingenieursbureau met brede expertise binnen de GWW- en bouwsector. Door onze unieke combinatie van vakkennis op het gebied van wegen, geotechniek, milieu, geodesie, water, ruimtelijke ontwikkeling, landschap, archeologie en ecologie zijn wij goed in staat mee te denken met de klant en projecten zelfstandig uit te voeren. Grenzen tussen de verschillende divisies vervagen, waardoor steeds meer projecten integraal door ons worden uitgevoerd.

Geonius hecht veel waarde aan een informele, positieve bedrijfscultuur, het welzijn van medewerkers en maatschappelijke betrokkenheid.

- Wegen
- Geotechniek
- Milieu
- Geodesie
- Water
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Landschap
- Archeologie
- Ecologie